

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIYA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tarif în
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate.

bonamente:
an . 520 Lei
an . 260 Lei
an . 130 Lei

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Prin ochelarii altora

Arad, 29 Septembrie

noastră este traversată în lat de pălcuri de streini încari ne vin de obicei cu rezervă în suflet și temători de prize. Propaganda antiromânească și mai ales cea dela Budapesta zilnic valuri de umbre noastre și streinii se apropie de noi. Multele misiuni de țări, studenți, ziariști și săcari au petrecut câteva zile noi, pleacă, însă, lămuriri în și pot să-și dea seama de rău făc ceace se mai orientează după propagandele tenace. Ar fi timpul ca lumea să-și fixeze criteriul sursei și să nu dă în toate cursele deschise. multe lecțiuni pe care realia servit dactorilor noștri, azi una nouă și foarte conată. Ziarele din capitală ne interesante amănunte asupra cursii pe care au făcut-o zipeste două mari personalități pusului prin tinutul cel mai tiv din punctul de vedere al entului minoritar în România: gume.

deze decât forței armate, când s'ar încerca închiderea lor. Iată un bun prilej pentru ziarile minoritare să ne cante iar melodrama școlilor persecutate.

Nu avem pretenția să putem afirma, că măsurile luate de autoritățile statului, sunt în toate cazurile perfecte și justificate. E în firea lucrurilor, ca măsurile omenești să fie și greșite uneori. Ceiace se poate afirma cu hotărâre este, însă, intenția deplină cinstită a autorităților românești și chiar vădită lor grije de-a nu atinge susceptibilitatea, zilnic întreținută prin presă, a minoritarilor noștri. În orice caz irascibilități de felul celei dovedite de prelatul ungar dela Alba-Iulia, sunt cu desăvârșite reprobabile. Chiar susceptibilitatea bolnavă ce s'a tradat și de data asta, face o ciudată mărturie de cât de adâncă este neîncrederea onora din conducătorii minoritarilor și subliniază odată mai mult preocuparea guvernelor românești pentru problema minoritară.

Prelatul romano-catolic ar trebui să-și mai schimbe ochelarii, dar nu cu importati dela Budapesta, căci prea bat în roș-alb-verde și acolo unde ar fi indicate alte culori.

Măsuri contra atacurilor bolșevice dela Nistru

Ni-se telegrafiază din București:
Eri dimineată au sosit în Capitală, venind dela Varșovia, d-nii Marian Spolken directorul general al siguranței statului polon, Mieczislas Lissousky subdirector și maior Thoddie Trapso șeful biroului de contra informațiuni din marele stat major polonez.

La orele 11 dim., misiunea polonă a fost primită la siguranța statului de către d. Romulus Voinescu directorul general al siguranței.

Acți s'a ținut o consfătuire în vederea luării de măsuri comune, din partea ambelor state, la Nistru, față de repetatele atacuri vanditești îndreptate în ultimul timp de către bolșevici, asupra granițelor poloneze și române.

La orele 9 seara, d. Romulus Voinescu a oferit un banchet în onoarea polonezilor la restaurantul Capsa, la care au luat parte d-nii general E. Nicolescu prefectul poliției și M. Buzescu, directorul prefecturii.

Misiunea poloneză pleacă luni seara la Constanța, de unde se va imbarca pentru Constantinopol.

NOTE

Ciudățeni

Arad 29 Sept.

Un monument i-a fost ridicat lui Lesse de Forest, întemeietorul New-York-ului. Materialul granitic pentru acest monument a fost adus din regiunea muntoasă care l'a văzut nascând pe forest, într'o căsuță modestă.

Cu acest prilej, ziarul „New-York Herald” citează date comparative cu alte mari metropole ale pământului, pentru a arăta dezvoltarea grandioasă luate de acest oraș care în puținii ani — relativ — a devenit cel mai mare din întreaga lume.

Capitala Statelor-Unite ale Americii adăpostește astăzi mai mulți italieni decât Roma; mai mulți irlandezi decât Dublinul; mai mulți germani decât Bremen-ul și cam a zecea parte din toți Evreii cari trăiesc pe glob. Numărul telefonelor e mai mare decât cel a telefoanelor din Londra, Paris, Berlin, Petrograd și Milano laolaltă. Posedă cele mai mari cinci poduri din Univers, dintre cari fiecare are o lungime de peste un kilometru.

La New-York sunt 2000 de teatre și cinematografe; 1500 de biserici de toate religiunile. Proprietatea mobilă e oficial taxată la aproape 8 miliarde și jumătate dollari. În fiecare zi sosesc și pleacă din New-York cam 33.300 de străini.

În fiecare zece minute se celebrează o cununie și în orice șase minute se anunță un nou născut.

În fiecare 50 minute se înalță o nouă casă. O activitate fantastică se desfășoară cu o înălțare fantastică.

De bunăsimă nici celebrul Jesse de Forest, nu și-o fi imaginat, nici pe departe, ce-o să devină din New-York-ul întemeiat de el acum 300 de ani!

Declarațiile d-lui Davidovici

Președintele consiliului sârbo-croato-sloven Davidovici, a declarat corespondentului din Belgrad al ziarului „Venkov” că în toată Jugoslavia, o lună de activitate a noului regim a produs o destindere generală, dat fiindcă principala sa străduință tinde la apropierea grupurilor naționale și religioase, până acum ostile, realizând progrese constante în cât în curând se va putea înfăptui o înțelegere definitivă asupra ordinii publice. Partidul președintelui de consiliu susține în mod ireductibil unitatea de stat, care odată asi-

gurat, va procura bazele pentru realizarea tuturor celorlalte postulate.

Cooperarea înfăptuită până acum cu partidul Radici, în sânul unui bloc restrâns, dovedește din zi în zi mai mai lămurit că, în Jugoslavia nu există nici o singură grupare etnică ostilă ideii de stat jugoslav. Acesta importă mai întâi de toate, căci cu

cât noul regim insistă cu hotărâre să consolideze țara, printr'o înțelegere cât mai largă posibilă, cu atât mai curând se va vedea dispărând tendințele separatiste.

Partidul Radici înțelege deștial de bine priceperea intimă care o are monarhul nostru, pentru chestiunile publice și naționale.

Impresii și Reflexii

Arad, 29 Sept.

Dacă stai, spre seară, pe trotuarul din fața prefecturii și privești printre gene valul de lume, care vine și se duce, pe cealaltă parte a străzii, nu vezi nimic lămurit din cauza depărtării. Ai impresia că privești pe un ecran și atunci fiecare grup și câteodată chiar câte o persoană singularică, apare ca un personaj dintr'un film, în care își joacă rolul.

Dar dacă privești în lungul străzii, pe care mișună mulțimea, gloata de lume ia aspectul unui șarpe uriaș, care se zbate fără să înainteze și care se subțiază încetul cu încetul... înghițit de timpul mesei.

Stând însă alături de vitrine, cu spatele spre lumina lor și privind din umbră cu deamănântul, cum mișună furnicarul, ai cea mai nimerită ocaziune să observi nenumărate lucruri interesante.

Așa, am văzut un tânăr, care șapte seri de rând s'a perindat pe „Corso” cu o punctualitate calculată, îmbrăcat de fiecare dată cu un alt costum bine tăiat. Am aflat — din întâmplare — că un croitor își face stifel reclama, dând acestui „giovine” în fiecare zi câte un alt costum de încercare. Știam, că sunt femei — manechine; dar că sunt și bărbați — popândăi, abea acum am aflat!

Trec fete de liceu grăbite cu ghiozdanul la subțioară, cu un aer grav de preocupare. Au început cursurile și văzându-le ai crede, că nimic în lume n'ar putea să le rețină din mersul lor. Pe fața lor este întipărită parca părerea de rău, că strada plină le împiedică drumul. Dar dacă tei bine seama, le vezi înapoiindu-se tot pe acolo și cu aceeași grabă, cu ghiozdanul însă în cealaltă mână.

Ofițeri și mai aleși ofițerași proaspeți, voinici și impecabil îmbrăcați de ție mai mare dragul, trec grupuri-grupuri, vorbind tare și săgetând cu privirea. Dacă fie-

care ochire ar și răni, desigur că bietul trotuar ar fi un lac de... suspine.

Ici-colo vezi câte un melancolic. Dacă-i fumător, aprinde țigare dela țigare; dacă nu fumează, stă locului și meditează.

Cine vede însă pe bietul hamal înalt și slab cu placarde de reclame atârinate de gât, ca un jăuș și care stă ca o statuie de carne împietrită pe marginea drumului în lumina felinarului. Ochiul lui adânciți, sunt rătăciți; se uită drept înainte, totul îl lasă rece și dacă n'ar clipi din când în când, s'ar crede că-i chiar de ceară. Capul lui are o formă ciudată din pricina fălcilor ieșite; pielea feții scofălcită și scorcițită de vreme, atârână uscată și fără culoare.

Câtă suferință este întipărită pe fața ăstui om!

M'am oprit în dreptul lui, prefăcându-mă că citesc reclama. L'am privit lung și cu băgare de seamă. Cinci petice formau pipetul cămășii; haina-i scilpea de te puteai vedea în ea, așa era de lustruită.

L'am întrebat cu vocea jumătate, de când este hamal și mi-a răspuns, că i meseriaș concediat laolaltă cu alții dintr'o fabrică și negăsind de lucru își câștiga astfel, într'un mod cinstit, o amară existență pentru el și alor săi.

Atât de limpede și hotărâtă a fost explicația, încât a trebuit să plec, căci simțeam cum ochii mi se umezeau și un nod îmi tăia răsufierea. Am băgat mâna în buzunar cu intenția să-l ajut cu ceva, dar privirea lui resemnată mi-a făcut să-mi fie teamă că-l umilesc dându-i de pomână.

Ce contrast: la doi pași numai de o nemeritată mizerie, foșnetul mătășii, împrăștiind și un parfum pătânzător, mă făcu să-mi reamintesc de nimenicinia vieții!...

Gânditu-s'a oare cineva la atâția fără de lucru?
I. Rem. Anselme.

FOILETON

URLĂTORUL

— Ai venit?... Hai la masă.
— Ce masă, n'ai aflat nimic?
— Ce?
— Nu v'a spus nimemi?
— Ce să aflăm, cine să ne spună?... Vorbește, omule, ce stai ca mută?...
— Strânge, încuie tot, i-a-ți bijuteriile, îmbracă copiii...
— Vai de mine!... Unde mergem?... Nu s'a potolit?
— Ce să se potolească, se duce dracului Bucureștii... Au băgat ecrasită în subterane, închipuște-ți, câteva mii de tone. Inchide geamurile!
— Nu, că se sparg.
— Treaba ta. Ia ce ci lua la repezeală și s'o ștergem. Străchini mai găsim, dar dacă și o cădea soba pe uas... ia și lingurițele de argint...
— Conașule, a trimis dela M-me Ionescu să întrebe, d-voastră ce faceți, stați pe loc sau vă duceți?...
— Spune-i că mergem.
— Unde, d-nule Popescu?
— Ați venit? Sărut mâna... Ce faci, cavaler? Uite și fetița...
— Cu cățel, cu purcel, n'am avut răbdare... Bonjour, unde ne duci, că la d-ta e toată nădejdea, Costică nu e acasă. Bonjour, M-me Popescu.
— Bonjour, M-me Ionescu.
— Mergem la Moși.

— Ce-ți este, ai inebunit?
— Him! Priviți pe nevastă-mea cât e de deșteaptă.
— Bine dragă, de Moși ne arde nouă?
— Mă rog, ce-i onul?... Animal, nu?... Bun. Ce face anim-lul în fața primejdiei?... Îi întoarce spatele. Aceiaș lucru facem și noi... Ai înțeles acum?... Punem Cotrocenii la dosar... Hai! Gata!
— Ascultă Anico, să nu cumva să pleci, să lași casa singură...
— Nu se află, coniață.
— Să nu te temi.
— Nu, coniață.
— Ce să se teamă, nu-i nici o primejdie... Altfel v'aș duce eu la Moși?... Inchide poarta și stai în curte proasto, nu-ți fie frică.
— Nu, conașule.

Câteva minute mai târziu, prin valuri de căldură, două familii complete, cu soldat, doică și copii mai mărișori, din cari unul trăgea după el un cățel pe roate, luau cu asalt tramvaiul dela podul Sft. Elefterie. D-nul Popescu, organizatorul expediției, cumpără bilete, dând socoteala pe din două, făcu jucării copiilor, spuse snoave pentru galerie, devenind din ce în ce mai guraliv, pe măsură ce se depărta de focarul primejdiei.
— Mă întrebau funcționarii, când s'a

comunicat ordinul de evacuare: d-voastră ce faceți, domnule director?... Mă duc acasă și fac ce face căinele. Vaai! făcără toate domnișoarele... Stați, nu vă rușinați, nu-i ce credeți d-voastră.
— Ești teribil!
— Pe onoarea mea vă spun... Ce face căinele?... Se culcă jos... mă culc și eu...
— Ei, de ce?
— Din pat, când o sări ecrasita, mă aruncă jos și mă doare, da' de jos mă aruncă drept în pat, cad pe moale... Ce zici, cocoană?...

La Moși s'au așezat la cărciuma: „La trei mătuși” din marginea opusă, a dat la toți bere caldă, limonadă la copii și pe urmă nu și mai afla locul, devenind, din ce în ce mai nervos, pe măsură ce se apropia ora trei și un sfert, la care autoritățile fixaseră catastrofa. Privea în zarea prăfuită, cu vinele gâtului întinse, cu ochi țintă, cu auzul încordat, așteptându-se să sară de pe scaun, dintr'un moment într'altul. Pierzând orice răbdare, pe la trei și jumătate porni după informațiuni, oprind trecătorii ce i-se păreau refugiați.
— Pardon, știu că nu se face... De unde veniți d-voastră, dacă nu vă supărați?... Imi dați voce, Popescu, director...
— Aftalion... Am chirstigerie pe Rahova, poate ați auzit... Mi s'a spart ieri un geam, stătea și în jurnal... N'am vrut să mai risc viața... ducă-se dracului de avere;...
— Cum e pe acolo?
— Frică ca și pe la d-voastră.
— S'a mai auzit?

— Parcă trebuie să se audă... Vine și-ți cade în cap!... Ce-ți folosește dacă se aude...
— N'a luat nici o măsură?...
— Văd că primăria, ori poliția, eu știu, a dat o ordonanță, am citit acu, când m'am scoborit din tramvai, că suntem în siguranță... Pentru asta, chiar am venit eu la Moși, aici știu și eu că sunt în siguranță... Mi-a părut bine... mă așteptă nevasta... și Ida, așa o chiamă pe nevastă, poți să-i faci ce vrei, dar să nu aștepte... asta nu suferă ea... Scuză-mă...
— Indreptându-se spre masa lui, Popescu a zărit un domn, care citia ediții speciale, cu titluri grase, ca pentru primadone în turneuri. Oblici, manevrând cu abilitate, apropiindu-se tiptil ca de patul unui muribund și întrebă surâzând cu admirațiune:
— Sunt de acum?... Ați găsit? Bravo!... Imi dați voce, Popescu, director... Pot să-l iau p'asta, nu e politicos, d'r în momente de astea... dacă vreti, vi-l plătesc...
— Mă rog, poștiți-l, luați-l.
— Mersi și vă mulțumesc.

Trecu repede peste ce-a ars, ce n'a ars, și ce era să ardă, cari erau să moară și se îmbată de raportul ministerului, care sfatuia publicul să nu se alarmeze, nefiind nici pagubă, nici primejdie. Apoi liniștit, cu fruntea înourată, îl citi din nou în întregime, cu voce tare, solid așezat pe scaun, cu comentarii pentru cei dinprejur.
Terminând își rectifică cravata și porni majestos să mulțumească domnului, care-i

Mica publicitate

DOI SODALI (CALFE) romani de lacatus pentru cladiri afla aplicare imediat in atelierul lui JIGA HERETIU Arad, Str. Turnului Nr. 3.

VECINIA TINERETE ajunge orice femeie, daca foloseste crema „SERAIL“. O pregateste Farmacia ROZSNYAI din Arad.

Aviz!

Am onoare a aduce la cunoastinta onor. public ca mi-am instalat atelierul

mechanic si lacatuserie

in orasul Arad, Str. Turnului Nr. 3, langa cazarma pompierilor). Execut ori ce lucrari si reparatii pentru masini, binale (cladiri), constructii de fier, etc. cu preturile cele mai reduse. — Cu stima

JIGA HERETIU.

ESTE CEL MAI BUN DESINFECTANTII

Caile Ferate Romane.

No. 6077/M—1924.

Publicatiune.

Se aduce la cunoastinta generala ca in ziua de 1 Octombrie 1924 la orele 11 se va tine licitatie publica la Directiunea V. Regionala C. F. R., Serviciul M. Arad, camera Nr. 17 pentru inchirierea bufetului din statia Buzias.

Conditunile de licitatie si ori ce alte lamuriri se vor obtine la Directiunea V. Regionala, Serviciul M. Biroul M/5 Timisoara. Ofertantii vor depune o garantie de 5000 Lei.

Timisoara, la 12 Septembrie 1924.

C. F. R.
Directiunea V. Regionala
Arad—Timisoara.

Avizi Toți cei ce au pretenziuni la „Cooperativa“ Societate pe Actiuni din Curtici, sunt rugati sa se prezinte pana in ziua de 6 Octombrie a. c. la mine orice eu am cumparat-o la licitatie. TEODOR BULBOACA a lui Tunaș in Curtici.

Cel mai ieftin izvor de procurare la SCHUTZ Arad, Str. Eminescu 26-30, unde e singurul depozit de stoffe engle e și de Brün cum și toate accesoriile pentru croitori.

ALEXANDRU LISSEM salon de modă englez și francez Arad, Piața Avram Iancu Nr. 2.

Urcarea capitalului Cassei de Pastrare Arad Cenadene Soc. pe Actii.

In sedinta tinuta ieri sub prezidintei sau Ladislau Purgly acest institut renumit pentru planurile sale de activitate, acest institut de bani, care se bucura de increderea tuturor a decis ca pe baza deciziunii priinita anterior dela adunarea generala și pe baza autorizatiunii ministeriale primite mai demult iși urca capitalul social dela 3,000.000 Lei, cât este astăzi la 6,000.000 Lei.

Tot in aceasta sedinta directorul Soma Földes a raportat asupra bilanțului de pe jumătatea primă anului de față, și apoi ca esport a celor espuse a aratat necesitatea ca capitalul social să fie adus in proportie cu depunerile sporite foarte mult in anii din urmă, iar pe de alta parte ca să se poată face față cererilor îndreptățite de credit, pe cari le fac de un timp incoace negustorii și industriași, care s-au grupat in jurul institutului in un număr foarte frumos.

Rezultatul de jumătate de an, care a intrcut ori ce așteptare și care e cel mai bun certificat pentru directorul Soma Földes despre activitatea sa vie și despre condu-

AUTOOCEREA

aparate cleitoare, desfasurătoare, ventiluri reducătoare, pieloane de tăiat și de lipit, pregătește și furnizează

KAISER și ROTH

Arad, lângă posta centrală.

Tot aici se capătă pref de lipit pentru fier turnat, in orice cantitate.

Camera de Industrie și Comerț Deva. No. 209.1924.

Concurs.

Se publică concurs pentru urmatoarele posturi la camera de Industrie și Comerț Deva:

1. Două posturi de secretari cu salariu lunar de 7000—7000 Lei și indemnizație de chirie.

Se recere pregătire academica specială. 2. Un director de birou pentru agendele de Comptabilitate cu salariu de 5000 Lei lunar și indemnizație de chirie.

Cvalificatia: cunoastinta de contabilitate. 3. Un registruar-archivar cu salariu de 3000 Lei lunar și indemnizație de chirie.

Cvalificatia: cel puțin 4 clase medii. 4. Dactilografă cu salariu de 2000 Lei lunar și indemnizația de chirie.

5. Un servitor cu salariu dela 1800—2600 Lei lunar și indemnizație de chirie.

Reflectantii vor inainta petitiile prevazute cu documentele de cvalificatie, certificat medical, situatia militara și declaratia privitor la cunoastinta de limbi.

Camerei de Industrie și Comerț până la **15 Octombrie 1924.**

Cunoastinta limbii statului in scris și in vorbă este obligatoare.

Posturile vor fi întregite in mod provizor pe un an.

Camera de Industrie și Comerț își rezerva dreptul ca se declare definitiv pe cei angajați intrucat i-i va afla apti pentru aceasta și inainte de expirarea termenului de un an.

Devă, la 45 Septembrie 1924.

Președintele Camerei de Industrie și Comerț Deva:

Ioan Vulcu.

Marca intrunire publică a Partidului Național-Liberal la Buzias

— Corespondență specială —

Buzias, 28 Septembrie

Sâmbătă 27 c. a avut loc in comuna Buzias o mare intrunire publică a partidului Național-Liberal, la care au luat parte peste 10.000 locuitori din tot cuprinsul județului, precum și numeroase delegații din județele vecine. La ora 10.30 sosese in gara Buzias dñii ministrii Al. Constantinescu și Gh. Cipăianu, cari sunt salutați in gara de numeroși amici politici, de șeful organizației din Timiș-Torontal, dl dr. Cosma fost ministru și de Pref ctul jud. dl Coste, precum și de delegații județelor Arad, Caraș-Severin, Deva și Mehedinți.

Dela gară cu automobile merg in spre sat. La intrarea in com. Buzias o imensă mulțime de locuitori cu fanfare și corari așteaptă sosirea distinșilor oaspeți in fața unui monumental arc de triumf.

Di prim-pretor al plasei Buzias urează bun venit după care dl prot. din Buzias intr-o cuvântare înalțătoare arată legătura strânsă ce a fost întotdeauna între partidul liberal și sf. biserică ortodoxă română, spune că acum doi ani in aceiași zi și in același loc a salutat pe domnul ministru Constantinescu căruia îi urează mulți ani de viață fericită pentru ridicarea țării.

Corurile intonează „mulți ani trăiască“, mulțimea ovationează puternic. Dl ministru Constantinescu mulțumește pentru frumoasa primire ce i se face și asigură pe cei prezenți de nestămutata sa grijă pentru țărâ-nime și pentru ridicarea patriei.

Se formează un impozant cortegiu in cap cu sute de călăreți, corari și fanfare țărănești, mare mulțime de săteni și intelectuali, apoi o trăsura frumos împodobită cu flori in care au luat loc domnii ministrii Al. Constantinescu, Gh. Cipăianu și Aurel Cosma.

In ovationile mulțimei cortegiul trece până la poarta parcului băilor, aci așteaptă o mulțime de preoți, învățători, săteni și intelectuali din jur și din județ.

In fața cazinoului băilor este aranjată o tribună pe care iau loc Domnii Miniștrii și mulți preoți, parlamentari și delegații din județele vecine. Dl Dr. Cosma deschide congresul și face un scurt istoric al activității guvernului și al parlamentarilor din județ, arătând sumele date pentru școale, scouri culturale, biserici, biblioteci. Insistă asupra aplicării reformei agrare, care este aproape desăvârșită in întregime in acest județ. Dl Corneanu delegatul organizației Liberale din jud. Caraș-Severin, insistând asupra grijei celei mari ce a arătat Partidul Liberal rezolvând marea problemă a exproprierei și împroprietăririi.

D. Preot Popovici delegatul org. din jud. Hunedoara vorbește aducând salutul județului său. D. Anastasiu delegatul org. jud. Arad aduce salutul județului său.

Mai vorbesc doi țărani din Banat și d. Deputat Răneanțu și pe înțelesul tuturor, despre marile servicii aduse țării de Partidul Liberal.

Di Cipăianu ia cuvântul, ovationat in picioare de toată asistența, D-sa face un expozeu asupra aplicării reformei agrare și arată cum s'a iuit până astăzi dela marea proprietate peste 11 milioane de jugăre de pământ arabil, izlazuri și păduri care au trecut și trec sistematic in stăpânirea de veci a țărânului Român.

Di min. Constantinescu luând cuvântul este ovationat furtunos. D-sa incepe cuvântarea sa inspirat de frumosul marș național „Deșteaptă-te Române“ cântat de corurile locale; in cuvinte înalțătoare și cu un înflăcărat entuziasm, Dsa. arată cum s'au jertfit sutele de mii de ostași, floarea țării pentru implinirea marelui ideal național și cum de câte ori are ocazia să treacă pe lângă Brașov se oprește și depune flori pe mormântul marelui poet al revoluției Mureșanu. Asistența

împrumutate ziarele și salută pe altul care-luase lacul. Ușurat ca de o durere luată cu mâna, plecă prin Moși, gălăgios, cu ceata după el, oprindu-se la panorame să vadă ce era zugrăvit afară, viu și natural înăuntru, își încercă puterea, trase bombonă, învârti la roata norocului și zurbagiu, ca un copil lăsat in voce, urmărit de societatea sporită cu prietenii întâlniți in bălcu, se așezară pe nserate, încercați de nimicurile câștigate la noroc, la restaurantul „Majorul Mura“.

— Cincizeci de miteci și două baterii reci!... porunci d-nul director.

Incutul cu incutul, câmpul Moșilor se popula, umplându-se de lume împestrată și de zgomot. Lumini multicolore se aprindeau, se învârtceau, odată cu călășeii cu roți de tot felul sau strălucceau, ornând ferice intrări de panorame, ca pe niște porți de rai. Moșii păreau un Balamuc imens. Oamenii de toată mâna și de toate vârstele rătăceau cu fesuri de hârtie roșie, silindu-se să se convingă că petrec, suflând cu in apăsare, inconștient, in cocșei de tablă, învârtind scârțâitori ce exasperau nervii, pocnind plesnitori, sporind vacarmul produs de flașnete, de orgi, de clarinete sălbatice, de apurii, de strigăte, de jocuri și cântece. Pela donăsprezece din noapte serbarea era in toiu, lăutarii cântau îndrăcît, vinul și berea curgea in valuri. Congestionat, lustruit de o digestiune labo-

Reportaj politic

este viu impresionată, mulți ochi sunt umezi, mulți plâng deabipela, mișcați de frumoasa lecție de istorie națională ce o face cu cuvinte alese și cu înflăcărare ministrul Agriculturii.

Arată cum Partidul Liberal a înțeles prin marea sa șef, dl Ioan I. C. Brateanu să armonizeze toate clasele sociale și să aducă legiunile cari sunt menite să desăvârșască consolidarea și întărirea României Mari.

Cuvântarea Dsale, este viu apalaudată și îndelung ovationat de marea mulțime de asistenți.

Di dr P. Licarețiu, secretarul gen. al Organizației Timiș-Torontal da citire unei moțiuni de încredere in guvern.

Corurile intonează arii naționale, imensa mulțime pleacă spre casele lor, alții spre căruțele lor, alții spre trenurile din gara Buzias. Peste 6—700 persoane, împreună cu corurile și delegații județelor in parte cu domnii ministrii la masa comună.

Se servește un meniu foarte bogat. Di Ministrul Constantinescu deschide seria toa-

sturilor, ridicând paharul pentru țară gală. Asistența in picioare ovationa netic tot timpul. Corurile intonează Regal, ascultat cu sfîntenie in toată lumea. Di Corneanu—Cămină închină pentru dl Prim-Ministru dl Ridică paharul său pentru dl ministru Cipăianu. Di prot. Pavel di Cosma fiul Banatului.

D. Anastasiu — Arad reamintea mentul sublim când dl ministru nescu in timpul vorbirei sale de când înalțătoarea lecție de istorie a stors lacrimile mulțimei fericite ziasmată de vorbele marelui om arată cum ochii mulțimei omărimi iar dl. prefect Dr. Coste și nu'si puteau stăpâni emoțiunea și Ridică paharul său pentru suferințtoare, pentru ochii cari au lacrimat de fericire și de bucurie.

Di dr Mateiu ridică paharul său preoții și învățăorii din Ardeal cari au ținut aprinsă sfânta flacăra a ței naționale prin tot vârtejii și suferințelor.

Di ministru Constantinescu toasturilor mulțumește pentru mîntuire ce i s'a făcut dsale și colegu nistru Cipăianu.

Cu un tren special dñii ministrii țării pornesc spre Timișoara așteptând la concursul corurilor și la Banățene.

D. Ana

Colonizările din jud. Arad

In atenția d-lui prefect al județului

Chișindia, 28

Ne aflăm într-o schimbare a timpurilor prin înfăptuirea legilor nouă, cum e și legea reformei agrare, care s'a adoptat pentru țara noastră și prin care se ușorează și soartea țărânului.

In baza acestei legi — mulțumită organelor reformei agrare — s'a cerut înscrierea acelor locuitori din comuna Chișindia jud. Arad, cari vroesc a fi colonizați in plasa Ineu. Din cauza situației grele pe care o duc in această comună, s'au înscris 100 persoane pentru a fi colonizați in plasa Ineu. Dintre aceștia o parte au fost respinși, pentru că nu se aflau înscrisi in tabloul de împroprietărire. Dar să se țină seamă că la facerea tabloului mulți se aflau in serviciul militar și cu absența la comisiile de verificare nu i-au trecut. O altă parte au fost respinși pe motiv că obțin în arendă forțată câte un jugăr pământ, — căci mai mult n'au de unde. S'au admis deci pentru colonizare numai vre-o 30 persoane, dintre care cei mulți nu sunt in stare de a se coloniza, neavând nici untele agricole necesare in timp ce cei respinși dispun de aceste untele agricole. Crezând că in toate regiunile de unde se recrutează coloniști, se va obține tot acest rezultat, atunci vom ajunge ca cei ce ar fi in stare de colonizare vor fi respinși, iar din acei puțini ce va fi admiși, foarte puțini se va coloniza. Rezultatul vom avea un număr mic de coloniști, iar pământul țării noastre cari s'a luat dela proprietar, deși va fi lucrat tot de țărani, nu poate aduce rodul ce ar trebui să aducă, fiindcă oricum s'ar lucra se dă un oareșicr desinteres la munca pământului, căci țărânul nu se crede proprietar de drept pe acest pământ, — care dacă ar fi proprietatea sa — Par lucra cu un alt interes știind că tot ce face, face in proprietatea sa.

De către un grup de cei ce au fost respinși de colonizare s'a făcut o intervenție dlui Consilier agricol din Arad, pentru a se lua măsuri de a putea fi și aceștia favorizați căuși de puțin de dreptul împroprietăririi.

Domnul Consilier al jud. Arad însă a răspuns delegatului Pascu Ciuta, ca nu se mai poate face nimic in aceasta chestiune.

roasă, dnul Popescu fuma tăcut după baterii repetate.

— Bine, nene Nae, așa ne fu vorba... Mai spune ceva, dă-o dracului!...

— Domnlor, să nu ziceți că sunt cărcotaș, dar mă uit in jurul meu și vă mărturisesc, mă cuprinde jalea. In orice țară și'n Siberia chiar, catastrofa dela proteclina ar fi fost pentru toată lumea o zi de doliu. Nimeni n'ar fi îndrăznit să serbeze o nenorocire cu lăutari, o catastrofă ireparabilă ca pe o victorie națională.

Și, cu holțărarea bruscă a omului beat, se ridică in picioare pe scaun și răcui cu voce răgușită, amuțind lăutarii, oprind sborul chelnerilor și paharele clienților: — Domnlor, uniți-vă, cu mine, să serbăm două minute de tăcere solemnă, in onoarea catastrofei dela Cotroceni!...

— Hai, zdrăng, zdrăng...

Un hohot de răs imens răspândi această intrerupere fericită. Mesenii și lăutarii, într'o insufletire nouă, cântau in cor, cu furie: Hai zdrăng, zdrăng și iar zdrăng, zdrăng...

— Niște dobitoci. Ce vă spuncem eu... Ehe! Englezii, domnole, când e catastrofă, nu mai trăesc nici-uau!.. Plata...

— Mai stai, nene Nae.

— Ierțai-mă, nu pot suporta, mă doare inima și să vă spun drept, mi s'a scărbit... Nu suntem popor, orice ar spune. Plata

Gh. Brătescu

Scriind acestea constatăm cu că am luat cunoastinta de votarea legii cu atât durere ne surprinde, că răspunsul domnului Consilier agricol din Arad, și aceasta cu atât mai vârtă, ceta in gazeta „Voluntarilor“ No. 4 Sept. c. că la colonizări se pot face cei ce nu sunt încă trecuți in tabloul împroprietărire urmând a se înscrie genți într'un tablou de împroprietărire ce au pământ ținut pe baza legii, dacă renunță la locul ce li s'ar în localitate.

Textul îl dăm mai jos întocmai: „Coloniștii trebuie să-și inainteze până la data de 25 Septembrie a. c. la teratului agricol îndeplinind următoarele condiții:

a) Să fie români.

b) Să fie îndreptățiți la împroprietărire și să fie înscrisi într'un tablou de împroprietărire răsăm definitiv in definderea comună, acei cari nu sunt încă înscrisi vor inscrie de urgență pe un tablou de împroprietărire, deoarece inaintea de aceasta condiții:

c) Să nu aiba pământ propriu mult de 1 ha.

d) Să aibă inventar agricol și să angajeamentul de a și-l procura in util.

e) Să nu fi fost deja împroprietărit baza legii agrare indiferent că și primit, acei cari au pământ de împroprietărire și cari credem că au tot de a fi împroprietăriti fiindcă nu vor lu or nu au putut asista la verificarea lui de împroprietărire. Acești țărani cari trăiesc o viață grea, neavând să-și exercite munca ngricolă pentru neera familiei, credem că merită un mai bună.

Creдем că d. prefect cunoaște starea țărani, cari au fost respinși și in fi colonizați și cari vor să munce dragoste pământul românesc pentru a știța existența lor și a face — totuși ca pământul țării românești să în țărani dornici de munca și propășire.

Cronica școlară

Manual aprobat

Ministrul instrucției a aprobat „Instrucție civică, drept uzual și politică“ pt. cl. IV. secundară, civilă și șc. normale de băieți și fete și semnalul este singurul aprobat pt. toată țara.

Pentru școlile minoritare unguereșă și aprobat in două limbi, atât în nește, cât și in ungurește.

Directorii, profesorii de specialitate comitetele școlare, cari vor desface cartele, vor primi 20% din prețul manualului pt. școlii cu predă in l. română e de 32 lei, iar pentru minoritare româno-maghiare (românește și ungurește), e de 62 lei.

Manualul e sub tipar și apare in zile.

In 1 Octombrie se deschide

Magazinul de articoli de joacă și blănărie al firmei

S. EISENSTAEDTER

|| SUCURSALA ARAD ||

in Str. Alexandri Nr. 1 (fostă Salacz) in fostul local al biroului de ziare „Kelet“ (Rudolf Mosse 2023)

Dela festivalul ziaristilor romani

Arad, 29 Septembrie.

...ziaristilor romani din Oltenia... a avut ori seara un efect „sui generis“... Unul artistic si literar stralucit, al executiunii programului anuntat desolant, sub raportul incurajării despartea publicului aradan, fapt din partea publicului aradan, fapt din partea publicului aradan...

...Dra Martha Schwenk a fost acoperita de flori si reclamată de nenumarate ori la rampa.

...Di Leo Freund, ilustrat profesor de piano, in jurul caruia, marii critici venezi i-au consacrat pagini nemuritoare, a executat — la pian — mai multe bucati celebre ale Grieg, Moscovski si Chopin. Dl. A. Cotrus, cel mai fin si mai distins dintre tinerii poezi ai Ardealului a dat citire recitelor sale produculi literare: adevurate boabe de margăritar, in care fantezia si simfonia poetului, au stralucit in lumina adevăratei renouări ale literaturii noastre nationale. Dl. A. Cotrus, ne-a dat impresia unui al doilea Paul Verlaine...

...Dl. Laurian Nicorescu — oradan de nastere — a dovedit celor putini ca posedă o tehnica vocala fara pereche si nu exagerăm când spunem ca poate si cea mai înaltă scoală muzicală Baritonul Nicorescu este unul din cei putini chemati a rămâne in muzică.

...Programul Seratei a fost incheiat de către cunoscutul artist dramatic Henry Marcu, cu o serie de monoloage si anecdote, cari au descrețit frunțile posomorâte ale vredeilor romani, necăjiți că o asemenea mireasă serbare, nu a fost încurajată — nici pe departe — așa cum ar fi merit-o. Dl. Roseanu Doj — ziarist — a spus cu mult humor câteva fabule.

...Nu trebuie de asemenea uitat si neprețuitul concurs dat de către orchestra regimentului 93 infanterie, condus de icsulit ei comandant dl. locot. Mazilu. Acesta a fost programul festivalului executat. Despre bal nu putem vorbi nimic, căci ne este rusine — si de data asta nu de noi inițiatorii — ci de cei care au umplut cănețele si cu cari totuși a doua zi de dimineață ne-am salutat.

ARTISTICE - CULTURALE

A apărut: **Tara noastră** cu următorul cuprins: Un caz de conștiință de Octavian Goga; Nu arunca inima... poezie de Ion Gorun; Civilizație de Cezar Petrescu; Firmele politice și concurența între partide de Alexandru Hodș; Schimbări de Al. Lavcarov Moldovanu; Colonizările în Ardeal de Ion Iacob; Romanșii de G. M. Ivanov; Ministerul de fiecare zi de P. Nemoianu; Gazeta rimată: Probleme actuale de Sofroniu Tutankamon; Insemnări: Discuții doctrinare; Tineri și bătrâni; Cultural amăntei; Catedrala din Cluj; Ștefan Radici, pântele Hlinka și alții; O polemică de unul singur; Foi pentru popor; etc.

Cluj redacția și administrația: Piața Cuza Vodă No. 16.

A apărut: **Societatea de mâine**, revistă săptămânală pentru probleme sociale și economice cu următorul cuprins: Probleme sociale: Resanare integrală, de Petru Suciu.

Transformările sociale din Bucovina (structura actuală a societății), de Traian Brăileanu.

Progrese științifice: Materia, viața și temperatura morții universale, de Teodor Neș. Politica externă: Leon Bourgeois despre Societatea Națiunilor, Redacția.

Actualități: Cinci ani de existență a eparhiei ortodoxe din Cluj, de Horia Trandafir.

Un monument lui Al. Vlahuță, de Ion Clopoțel.

Invățământ, educație: Pedagogia și curente, de Petru Iltus.

Discuții literare: Din greșelile de limbă („atrina“), de Ax. Banciu.

Cărțile vechi românești ale Bibliotecii Universității din Cluj, de I. Roșu.

Probleme economice: Săptămâna economică-financiară, de Vasile C. Osavdă.

Sănătatea publică: Sterilizarea eugenică în Statele-Unite, de Dr. I. Manușă.

Sare, orașe, regiuni: Viața culturală în Basarabia (suferințele școlilor), de un învățator.

Cronici diverse: Creangă în franțuzește. — Atacul dela Nistru. — Transformările societății bucovinene. — Conferințe, economice. — Un oaspete: generalul Berthelot. — Procurorii dela Budapesta în acțiune. — Săptămâna economică (Pro domo, criza economică, congresul zootehnic, comercializarea, piața economică și țargul financiar etc.). — Recompensa virtuții. — Flota comercială mondială. — Rânduri mărunte. — Bibliografie.

Proprietarul unei fabrici, d. Wesseli a primit încă în timpul ungarilor titlul de furnizor regal român. Cum este deci posibil că un verificator venit odată pe lună pentru o zi să satisfacă atâtor nevoi. Si mai rău stau treburile de pe razele Radna, Ghioroc, Șiria și Pâncota. Numai în Radna este o singură persoană, care execută verificarea pentru acest întreg cerc. Este așteptat în aceste regiuni cu multe comune, ca un Mesia.

Cari sunt nevoile cari impun înființarea și funcționarea acestor oficii.

1. Sunt foarte mulți dogari, cari numai butoaie verificate pot să vândă. Nu le pot însă verifica, din lipsa oficalui, unicul îndreptățit în acest scop.
2. Butoaie și alte mășuri nu se pot da în circulație fără verificare.
3. Conform regulamentului CFR, butoaie neverificate nu se primesc pentru transport. Butoaiele în podgoria Aradului în cea mai mare parte nu sunt verificate. Verificarea măi vechi de doi ani e considerată de neexistență. Din aceasta cauză circulația și comerțul de vin, rachiu stagnează, există o mulțumire vor lua proporții mai ales acum la culesul viilor.

4. Conform regulamentelor comerciale fiecare butori nou sau reparat, sau a cămii verificate e trecută de doi ani, trebuie verificat. Nu este însă cine se o facă.

5. Nu se poate constata numărul butoaier neverificate, așa sunt de multe.

6. Statul pierde mult cu aceasta stare. Cade dela primiri pentru verificare, cari sume sunt considerabile cel puțin 100.000 lei pe lună de un oficiu. Apoi pierde prin faptul că nu să pot constata cantitățile cari cad la impozit. Controlul financiar e imposibil.

7. Acei cari țin mășuri neverificate trebuie amendați, deci aproape toți proprietarii și comercianții.

Ce ar trebui să se facă.

De urgență trebuie numite persoane verificatoare la Lipova, Ghioroc, Șiria și Pâncota. Instalațiunii sunt în fiecare loc.

Maja (masurătorul dela Ghioroc) folosită la verificarea este stricată. Repararea ar costa 1000 Lei. Se vorbește că nu se aproabă cheltuiala. Asta o fin de imposibil atunci, când prima zi de lucrare în acest oficiu ar produce un venit de 3—5 ori mai mult, decât cheltuiala.

O casă națională la Timișoara

A p e l

către toți cetățenii romani

Timișoara, 28 Sept.

Un comitet constituit din persoane cu un rang social de seamă și înalți funcționari de stat, au luat inițiativa edificării unei monumentale case naționale pe baze cooperatiste a cărei menire va fi de a da o nouă și viguroasă îndrumare întregii noastre vieți economice, sociale și culturale în Banat, perfect corespunzătoare intereselor și aspirațiilor noastre nationale.

In aceste case vom adăposti:

1. Unele instituții culturale.
2. Societățile de propagandă culturală și filantropice.
3. Reuniunea română de lectură (casina-română).
4. Sălele de spectacole, conferințe, șezători, etc.
5. Sălele de sporturi.
6. Un consum care să deservească nevoile tuturor membrilor casinei.
7. Căminul Cercetașilor.
8. O Bancă Românească... și altele...

Munca benevolă a acelor ce din imbold sufletesc și patriotic sunt dispuși a depune. Aceasta muncă care o cerem noi dela toți românii, tineri și bătrâni, constă din participarea la o tabără de vară ce se va organiza cu începere din luna Maiu 1925 până la 1 Octomvrie 1925 în apropiere de oraș și unde se va confecționa cărămida necesară edificului.

Avem un exemplu frumos al studenților din Iași cari cu concursul cercetașilor din Cluj și Turda și a altor oameni de bine au confecționat cărămida necesară căminului lor.

Fiecare din cei înscriși se consideră angajați pe cuvântul lor și vom lucra cel puțin 30 zile în șantierul de fabricare a cărămizii. Toți participanții vor avea dreptul în proporții egale la acțiuni corespunzătoare valorificării muncii depuse.

Munca fiecăruia va fi un capital cu care subscie acțiunile.

Apelăm deci la toți cetățenii romani ca fără deosebire de poziția lor socială la cei dela orașe ca și cei dela sate să depună tributul lor de muncă roditoare, să-și ia parte pe timpul hotărât — la această tabără unde vom avea grija procurării materialului de confecționare, adăpostirii și a hranei.

Gândiți-vă că, prin voi această operă, aci la granița de Vest a țării solidarizăm, și deci consolidăm elementul românesc atât de împrăștiat și împeștriat în acest colț al României Mari.

In speranța că glasul nostru va fi ascultat decât mai mult, rugăm să ni se comunice numele participanților și data de când și până când pot lua parte, pe adresa Cercul de Recrutare Timișoara

cu sănătate,

Colonelul Simboteanu
Inspectorul ținutului cercetășesc al „Crisurilor“.

A p e l

către Cohortele Cercetășești din întreaga țară

Timișoara, 28 Sept.

Cercetași!

Un comitet constituit din persoane cu un rang social de seamă și înalți funcționari de stat au luat inițiativa edificării unei monumentale case naționale pe baze cooperatiste a cărei menire va fi de a da o nouă și viguroasă îndrumare întregii noastre vieți economice, sociale și culturale în Banat, perfect corespunzătoare intereselor și aspirațiilor noastre nationale.

In aceste case vom adăposti, pe lângă alte instituții de cultură, și căminul cercetașilor din Timișoara.

In vederea atingerii scopului propus, in urma demersurilor făcute de comitetul de inițiativă s'a obținut: dela comuna, reprezentată prin D-nul Primar Gheorghievici, fără nici o ezitare, terenul necesar de construit; iar dela județ, prin D-nul Prefect Coste, plin de entuziasm pentru aceasta inițiativă solemnă promisiune că ne va pune la dispoziție o sumă destul de importantă; cu care totuși, nu vom putea acoperi decât o mică parte a cheltuielilor.

Construcția fiind de o măreție impunătoare, așa cum se cere în Timișoara, ce trebuie să devie centrul de cultură al Banatului românesc, vom avea nevoie de o sumă de aproximativ — treizeci milioane.

In baza calculelor făcute nădăjdum a acoperi această sumă prin subscrieri de acțiuni — ce de fapt au început — și prin

puțin 30 zile în șantierul de fabricare a cărămizii.

Toți participanții vor avea dreptul în proporții egale la acțiuni corespunzătoare valorificării muncii depuse. Munca fiecăruia va fi un capital, cu care subscie acțiunile.

Apelăm deci la voi Comandanți al Cohortelor; la voi cercetași din întreaga țară, să luați parte pe timpul vacanței de vară la această tabără, unde noi, vom avea toată grija adăpostirii și întreținerii voastre.

Gândiți-vă că în făptuind prin voi această operă, aci la granița de Vest a țării, solidarizăm... și deci consolidăm elementul românesc atât de împrăștiat și împeștriat în acest colț al României Mari.

Imitați pe frații voștri, care au depus deja obolul lor de muncă pentru binele obștesc, — pe cercetașii din Cluj și Turda — care au ajutat pe studenții din Iași pentru confecționarea cărămizii — necesare edificării căminului studentesc din acea localitate.

In speranța că glasul nostru va fi ascultat decât mai mult, rugăm să ni se comunice numele participanților și data de când pot lua parte pe adresa: Cercul de Recrutare Timișoara.

cu sănătate

Colonelul Simboteanu
Inspectorul ținutului Cercetășesc al Crisurilor

A p e l

către Cohortele Cercetășești din întreaga țară

Timișoara, 28 Sept.

INFORMAȚIUNI

Administrative

În mod deosebit pe toți cetățenii noștri, fie din localitate, fie din provincie, să ne încunoștințeze când văd o neregularitate în aplicarea primăriei regulate a ziarului.

Onorării noștri abonați cari sunt rezistenți la plata abonamentelor rugați respectuos să binevoiască aduce conturile în ordine.

Patriarhul Ierusalimului la Iași

Patriarhul Ierusalimului care a trecut azi prin Iași, ducându-se la Bălți se va opri la Iași unde va rămâne ca oaspete al patriarhului Moldovei 2 zile.

Pentru pregătirea patriarhului se fac mari mișcări.

Primirea studenților turci la Sinaia

La Sinaia, 27. — Azi dimineață au sosit în oraș studenții turci, cari vizitează țara noastră.

Studenții turci au fost însoțiți de dna și d-nul Ștefan, director general în ministerul Instrucției, dl Elefteriu, director la instituția publică și de un număr restrâns de oameni.

La oraș, oaspeții au fost întâmpinați de d-nul Mateescu, primarul orașului Sinaia, din partea autorităților civile, dl col. Scarlet din partea autorităților militare și un numeros grup de oameni.

Studenții au luat caiala la hotelul „Caracul“, studenții, conduși de dl Mateescu, au fost cazuați în palatul și castelul Peles, Mănăstirea și mormântul lui Take Ionescu.

La ora 1 d. a. a avut loc un banquet în sala de primărie locală la hotelul „Caracul“.

La seară, dl primar Mateescu a urtat un discurs.

În răspuns studentul turc Jahsan care a vorbit pentru buna primire ce li s'a adresat.

D. Buriceanu director general în ministerul Instrucției a mulțumit și dsa pentru buna primire ce s'a făcut studenților turci de către autoritățile din Sinaia.

La ora 7 și jum. seara, studenții turci au plecat spre Busteni.

Raidul unui căpitan de cavalerie român în Polonia

La Varșovia a sosit călare dela Cernăuți un ofițer român de cavalerie Ionescu, vizitându-l pe generalul Stanislavov, Lemberg, Zarosk și alții. Pretutindeni, căpitanul Ionescu a primit de la armată și populație. La Varșovia, corpul ofițeresc a oferit o masă onorifică oaspetelui, la care a asistat și generalul Ionescu, d. Trandafirescu.

Căpitanul Ionescu se întoarce Vineri în

Expoziție la T-Severin

In orașul Turnu-Severin din județul Mehedinți se aranjează o expoziție generală. Doritorii de a vizita expoziția pot primi la primăria orașului Arad, camera nr. 94, bilete de tren cu 75% reducere, cari sunt valabile dela 27 Sept. până la 4 Oct.

Necrolog

Ioan Ardelean preot în Micăleca, Aurelia măr. Felnecan, Nicolae Ardelean, frați și soră atât în numele lor, cât și a numeroaselor rudeniți, cu adâncă durere comunică trecerea la cele eterne a prea scumpei lor soă Mirena Ardelean, întâmplată, după lungi suferințe, la 29 Sept. crt. ora 1, în etate de 25 ani. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte, se vor așeza spre vecinică odihnă Marți în 30 crt. la orele 4 p. m. din morga spitalului județean. Arad, la 29 Septembrie 1924. — Vecinica ei pomenire.

Terenuri petrolifere descoperite în Mexic

Bursa din Paris s'a resimțit de știrea că o societate din Mexicul de sud ar fi descoperit acolo bogate terenuri petrolifere. Un număr de petroliști au sosit în Mexic pentru a negocia cu guvernul asupra exploatarei lor. Au sosit reprezentanți ai lui Royal Dutch, ai lui Pan-American Petroleum company, ai lui Standard Oil, etc.

Noua împărțire a teritoriului Asiei sovietice

In curând se va proceda la o nouă delimitare teritorială a Asiei centrale sovietice, întrucât actualele frontiere ale diferitelor provincii, moștenite dela țarism nu corespund cu repartitia diferitelor naționalități.

Al cincilea congres sovietic din Buchara a hotărât în unanimitate și aprobarea deputaților, transformarea republicii populare Buchara în republică sovietică.

Cinema

(x) La cinematograful „Urania“ se rulează pentru ultima dată deseară „Băiatul Madamei Sans Gene“, filmul monumental, care constituie fala vestitei artiste italiene Hesperia. Fiindcă rularea acestui film ocupă timp de 2 ore întregi, reprezentațiile de azi se vor începe la 5, 7 și 9 ore seara.

Orcle de casă dela 10—12 a. m. și după masă dela 4 ore încolo.

Vine: Mercuri pentru prima dată „Priveleul Oceanului“, dramă.

Casă nu uități! Atelieri de orfăvrie de domeniul lui ALOIS FRIEDMANN, se află sub nr-66 Str. Matei Corvin.

O nouă expoziție a cărții la Florența

In primăvara anului viitor va avea loc la Florența a două expoziție internațională a cărții.

Expoziția va fi împărțită pe națiuni și va înfățișa în același timp un țarg unde vor putea fi cumpărate diferite cărți.

Reînființarea oficalor verificatoare de mășuri în podgoria Aradului

Ghioroc, 29 Sept.

Sub stăpânirea străină în podgoria Aradului erau următoarele oficii pentru verificarea măsurilor (cari oficii au funcționat și sub regimul românesc): 1. Lipova. 2. Radna. 3. Ghioroc. 4. Șiria. 5. Pâncota. 6. Ineu. 7. Sebiș.

Oficiile și astăzi au ființă, însă nu funcționează din cauza că nu au personal. Casă și instalațiunii au aceste oficii.

Astăzi, precum sunt informat, și cred informațiile aceste sunt exacte, numai oficalul din Radna are personal (un conducător). Acesta trebuie să satisfacă nevoile de pe razele oficalor Radna, Ghioroc, Șiria și Pâncota.

Este lucru cunoscut în podgorie că, oficiile acestea în fiecare zi suat, respective ar fi cercetate, pentru nevoile în tot cazul urgente cari le au proprietarii și comercianții.

Nu cunosc stările de pe întreaga podgorie a Aradului, numai acele de pe razele Lipova, Radna, Șiria, și Pâncota, presupun însă că, tot acele împrejurări anormale, pe cari le voi descrie mai la vale, există și în razele Ineu și Sebiș.

Lucrările razei Lipova le face verificatorul din Timișoara, venind pe lună odată în Lipova.

Este cunoscut că meseria de dogar e așa de întinsă în podgoria Aradului, că și în vechiul regat se impoartă butoaie de aici. Și în timpul de înainte de război a fost exportate butoaie în vechiul regat. In Lipova de exemplu sunt două fabrici de butoaie. nenumțurime generale intră producători și comercianți. Mai ales țărani vor fi păgubiti vânzându-și produsul în butoaie neverificate sau vechi verificate al cumpărătorilor. Ne-

Cercetași!

Un comitet constituit din persoane cu un rang social de seamă și înalți funcționari de stat au luat inițiativa edificării unei monumentale case naționale pe baze cooperatiste a cărei menire va fi de a da o nouă și viguroasă îndrumare întregii noastre vieți economice, sociale și culturale în Banat, perfect corespunzătoare intereselor și aspirațiilor noastre nationale.

In aceste case vom adăposti, pe lângă alte instituții de cultură, și căminul cercetașilor din Timișoara.

In vederea atingerii scopului propus, in urma demersurilor făcute de comitetul de inițiativă s'a obținut: dela comuna, reprezentată prin D-nul Primar Gheorghievici, fără nici o ezitare, terenul necesar de construit; iar dela județ, prin D-nul Prefect Coste, plin de entuziasm pentru aceasta inițiativă solemnă promisiune că ne va pune la dispoziție o sumă destul de importantă; cu care totuși, nu vom putea acoperi decât o mică parte a cheltuielilor.

Construcția fiind de o măreție impunătoare, așa cum se cere în Timișoara, ce trebuie să devie centrul de cultură al Banatului românesc, vom avea nevoie de o sumă de aproximativ — treizeci milioane.

In baza calculelor făcute nădăjdum a acoperi această sumă prin subscrieri de acțiuni — ce de fapt au început — și prin munca benevolă a acelor ce din imbold sufletesc și patriotic sunt dispuși a depune.

Această muncă pe care o cerem noi dela toți românii, tineri și bătrâni, constă în participarea la o tabără de vară ce se va organiza cu începere din luna Maiu 1925 până la 1 Octomvrie 1925 în apropiere de oraș, și unde se va confecționa cărămida necesară edificului.

Fiecare din cei înscriși se consideră ca angajați pe cuvântul lor, și vor lucra cel

Casă nu uități! Atelieri de orfăvrie de domeniul lui ALOIS FRIEDMANN, se află sub nr-66 Str. Matei Corvin.

Casă nu uități! Atelieri de orfăvrie de domeniul lui ALOIS FRIEDMANN, se află sub nr-66 Str. Matei Corvin.

CSÁIKY orofier, bijutier și graveur **Arad** în edificiul vis-a-vis cu Primăria Depozit de clasorice și bijuterii. ATELIER PROPRIU! Cumpără cu cele mai mari prețuri aur și argint.

BON ANUNȚ de publicat la rubrica **Mica Publicitate** 27 Sept. 1924

Monarhiștii ruși în acțiune

Marele Duce Ciril revendică tronul

Tratative cu Statele-Unite pentru ajutorarea Rusiei

COBURG, 24. — Luarea titlului de „Tar al Rusiei” de către marele duce Ciril nu va fi notificată puterilor, date fiind împrejurările actuale.

Fată de străinătate, marele duce Ciril va purta și de acum înainte titlul de mare duce.

BELGRAD, 24. — Alexandru Stolypin, fratele fostului prim-ministru rus și reprezentantul marelui duce Ciril, care se află actualmente la Belgrad, a făcut ziarului „Politika” următoarele declarații cu privire la manifestul marelui duce:

Poporul rus vrea să vadă în sfârșit restabilirea ordinii și liniștii în țara sa; de aceea marele duce Ciril a decis să se proclame țar.

Noul țar conduce actualmente tratative cu America în favoarea unei acțiuni pentru combaterea foametei în Rusia. America, care acum doi ani a ajutat în mod eficient populația înfometată a Rusiei, ar fi declarat în cursul acestor tratative că va lua inițiativa unei noi acțiuni numai dacă liniștea și ordinea vor domni din nou în Rusia. Pentru aceasta este însă nevoie de o personalitate care să ofere chezașia pentru restabilirea ordinii.

Stolypin nu s'a pronunțat asupra intențiilor ulterioare ale marelui duce; el s'a mărginit să declare că relațiile sale cu Rusia sunt foarte strâns, căci altfel el n'ar fi făcut un pas atât de semnificativ cum îl constituie proclamația.

Economice.

Cum se va elabora legea „Vadului comercial”

O delegație a „Sindicatului comercianților și industriașilor din România” a fost primită de d. Tancred Constantinescu, ministrul comerțului, cărui i-a prezentat un memoriu arătându-i situația extrem de critică în care se găsesc comercianții și industriașii, siliți peste câteva zile de a trata direct cu proprietarii și a se angaja astfel la chiriile fantastice.

Delegații au repetat cererea pentru aducerea neîntârziată a legii „Vadului comercial”.

D. ministru a dat din nou asigurări delegației, că va aduce legea cerută.

Parlamentul însă a adunat d-sa, va fi ocupat cu discuția Mesajului până prin Ianuarie. Legea nu va putea fi deci votată înainte de Ianuarie 1925.

D. ministru a sfătuit pe comercianți să nu se grăbească și să aștepte aducerea legii.

Rugă să enunțe principiile pe baza cărora înțelege să pregătească legea, d-sa a răspuns că problema e deocamdată în studiu.

Referindu-se la materialul servit de Camerele de comerț pentru elaborarea legii „Vadului”, d. ministru a fost solicitat să nu admită decât un text clar și precis, prelungind fără restricții și reticente toate drepturile actualilor chiriași pe un termen de cel puțin zece ani.

D. ministru a rugat pe delegații „Sindicatului” să-i pregătească la rândul lor un memoriu, care împreună cu celelalte lucrări depuse la minister să fie luate în cercetare de comisiunea de studii.

D. ministru va primi din nou azi, luni, delegații „Sindicatului comercianților” cari vor prezenta memoriul cerut.

Apropierea economică între statele succesoare

Praga, 27. — O corespondență cehă anunță că d. Beneš ar fi fost rugat de reprezentanții din Geneva ai puterilor occidentale să elaboreze un proiect amănunțit cu

privire la colaborarea și apropierea economică între statele succesoare (Cehoslovacia, România, Jugoslavia, Austria și Ungaria). Centrul acestei colaborări ar urma să fie Praga.

Proiectul în chestiune ar concura în esență cu vederea cercurilor economice cehoslovace, cari sunt de părere că efectele proiectului Dawes vor trebui să ducă la o apropiere între statele succesoare, dat fiindcă aceste state luate în parte, ar fi prea slabe din punct de vedere economic ca să poată rezista concurenței germane.

—00—

Devizele și valuta.

Rad o r, 29 Septembrie.

Zürich: Deschiderea: Inchiderea:

Berlin:	125.—	—	124.50
Amsterdam:	202.95	—	202.95
New-York:	524.62.50	—	524.37.50
Londra:	2343.—	—	2340.50
Paris:	27.55	—	2750.—
Milano:	2301.25	—	2298.75
Praga:	1572.50	—	1570.—
Budapesta:	69.—	—	68.50
Belgrad:	735.—	—	730.—
București:	270.—	—	270.—
Varșovia:	101.—	—	101.—
Viena:	7287.50	—	74.—

București închiderea: Paris 10.45. Londra 864, Berlin—, Newyork 196.—, Milano 861, Zurich 37.25, Viena 28.—, Praga 590, Budapesta —

Valute: Napoleon 750, Marca de aur 46, lea 135, lira turcească 110, font englez 870, franc francez 11.30, franc elvețian 36.50, lire 850, drachma 350, dinar 260, dolar 196.—, coroana austriacă 27.—, coroana maghiară 25.—, școl 580, Marca polonă 35.—.

CRONICA SPORTIVA.

Campionatele naționale de atletică

Football, campionate, amicale — Amateure în București

Arad, 29 Sept. 1924

Concursul de atletică pentru campionatele țării ce a avut loc în Cluj în ziua de 27 și 28 cor. s'a terminat cu frumoase și satisfăcătoare rezultate. Deși nu s'au prezentat mulți concurenți — totuși aceia, cari au competință au fost prezenți și spre mulțumirea generală și-au făcut datoria, producând tot ce prin ultimul efort au putut produce. Așa putem înregistra încă câteva recorduri noi datorite neînfrânței dorinței de perfecționare a sportmenilor noștri. Scarăgeiu în 400 m. garduri iar Cristescu pe 10.000 m. ameliorează recordurile. Stafeta olimpică și cea de 4x100 m. totasamenea a fost ameliorată. Favorizii s'au clasat fără doar de David la aruncarea discului, care i-a revenit lui Pop Zorila. Timpul care a favorizat aceste concursuri ne-a dat și rezultatele cele mai bune pe cari le puteam obține. Aranjarea corectă și preciză. Succesul moral a triumfat peste cel material. Dăm aci rezultatele tehnice obținute la acest concurs, care dă dreptul învingătorilor la titlul de „Campion Național”, lată-le:

100 m. plat. Campion:
1. Peter, „KAC” 11:10.
2. Szabo, „”
3. Scarnegiu, Brașovia.

200 m. plat. Campion:
1. Peter, „KAC” 23:2 s.
2. Bergenthal, „TAC”
3. Scarnegiu, Brașovia.

400 m. Campion:
1. Korom, „CAMP” 54 s.
2. Kozovits, „TAC”
3. Latter, „”

800 m. Campion:
1. Kabath, Arad.
2. Wild, „CAMP”
3. Kozovits, „TAC”

1500 m. Campion:
1. Kabath, 4 m. 20:5 s.
2. Wild.
3. Baky.

Câștigat cu 100 m.
5000 m. Campion:
1. Marton, CAMP 17 m. 8 s.
2. Cristescu, Colțea.
3. Belu, „U”

10.000 m. Campion:
1. Cristescu, 36 m. 4 s. record nou român.
2. Sardy.

Câștigat cu 1000 m.
110 m. garduri. Campion:
1. Neacșu, Timișana.
2. Barabas, „CAMP”
3. Dr. Imre.

400 m. garduri. Campion:
1. Scarnegiu 60:5 s. record nou român.
2. Latter.
3. B ke.

Salt în înălțime fără avânt:
Campion: Peter, 136.
Silver, 136.
Kis, 136.

Salt în înălțime:
Campion: 1. Stefan, 178 cm.
2. Rusu, 178 ”
3. Peter, 178 ”

Salt în lungime f. avânt:
Campion: Peter 292 cm.
2. Barabas 286 cm.
3. Liber 279 cm.

Salt în lungime cu avânt:
Campion: Ștefan 673 cm.
2. Storzbach 659 cm.
3. Fischer 652 cm.

Triplu salt:
Campion: Storzbach Buc. 12:93 m.
2. Latter 12:10
3. Barabas 11:80

Salt cu prăjina:
Campion: Pavel „U” 310 cm.
2. Vajna 310 cm.
3. Fetter 269 cm.

Greutate:
Campion: David 13:25 m.
2. Pop 11:85 m.
3. Blaj 11:28 m.

Aruncarea discului:
Campion: Pop Zorila 37:74 m.
2. Spolarich 37:66 m.
3. Podvarsek 34:33 m.

Aruncarea sulitei:
Campion: Corcan dr „U” 45:03 m.
2. Medeleanu 43 m.
3. Vass 42:83 m.

Ciocan:
Campion: Bodea 36:43
2. Zsigmond 31:48
3. Stankoy 30:10

4X100 m.
Campion: C. A. Cluj 45:6
record nou rom.

2. Camp
3. C. A. Timișoara

Stafetă olimpică:
Campion: C. A. Arad 3 m.
51.6 s. record nou rom.

2. Camp.

3. C. A. Cluj.

Campionatele pe cluburi s'au împărțit în felul următor:
C. A. Cluj 7 campionate.
C. Arad 5 ”
Colțea Brașov 3 ”
Universitatea 2 ”
Camp 2 ”
Brașovia 1 ”
Olimpia Buc. 1 ”

Campionate de football Reg. Arad

Muncitorii Arad — C. F. R. Simeria 4:1

In preponderanță absolută muncitorii câștigă acest match împreună și punctele de

campionat. Cei din Simeria au luat un punct printr'un 11 m.

S. G. A. (Ate) Olimpia 1:0 (0:0)

În cele două meciuri Olimpia și-a asigurat un succes mai frumos câștigându-le, acum însă norocul a înconjurat echipa dând succesul echipei mai puțin merituos. În repriza cea dintâi cam în minutul al 20-lea formându-se tumult îi succede lui S. G. A. să-și asigure un goal și unicul în tot jocul care i-a adus victoria și 2 puncte pe tabela campionatului. Tot timpul aproape Olimpia este în front și prin „ieșirile” fraților Barbu devine mereu periculoasă, dar toate loviturile acestora greșesc ținta. În partea 2-a a jocului se forțează egalizarea însă zadarnic, S. G. A. își apără cu îndârjire poarta. Arbitru: Oravetz.

Lupeni

Gloria—Jiul 0:0

Tot timpul Gloria în front, rezultat însă nu este din cauza unei apărări a lui Jiul.

Petroșani

Camp—C.A. Arad 3:0 (0:0)

După remiul din repriza întâia Camp ajunge în preponderanță și bate sigur cu 3 goaluri pe CA. aradan.

Brașov

Brașovia—Ivria 2:0

Oradea-Mare

Törekves—Egyetertes 4:0

C. S. Satmar—Bihorul 2:0

Sibiu

Amateure—Șoimii 1:0

Aceasta înfrângere a „Șoimilor” a produs mare senzație în cercurile sportive.

C. German—Amateure 1:0

Amicale:

Timișoara—Cluj 2:0 (1:0)

Timișoara

Din cauza, că mai mulți jucători titulari ai Clujului n'au luat parte în echipa reprezentativă, Timișoarei i-a venit ușor acest câștig marcând în fiecare repriză câte un goal.

București

Amateure—Viena—Venns 6:0

Duminecă

Romcomit—Amateure 2:0

Cu amănunte vom reveni asupra acestor meciuri.

Poșta Redacției

Anonim. Arad. Vă plângem, anonimato, că un profesor dela „Josif Vulcan” din Arad ia mărșălașii elevilor. Adresați-vă deschiș ritatele competente. Este singura prin care se realizează purificarea. D. Drau. Conflicte personale publice. Adresați-vă autorităților și căutați o reparație legală pentru ce vi s'a făcut. Gândiți-vă, că publică incidentul, ziarul nostru, să-și deschidă coșurile și pe seamă. Regretăm că nu vă putem face pe

Înștiințare

Am onoare a aduce la cunoștință ratului public de Dame, că în **meu de dame** pregătesc vestiminte, paltoane și prefaceri în noul mode engleze și franceze și **mai ieftine prețuri.** — onor. sprijin rămân cu deosebit

Dna Aladar Ro

Arad, Strada Velicui (Lipot) Nr.

Judecătoria de ocol din Buteni

Nr. G. 2936—1923.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul executor a judecătorei urbană din Buteni în sensul §-lui LX din anul 1881 prin aceasta pe în urma deciziei din anul 1922 Nr. 1948, al judecătorei de ocol din Buteni efectuându-se pentru suma de 2946—1824 a judecătorei de ocol din Buteni, pentru încasarea prețului de licitație pe ziua de 6 Octombrie 1924 la orele 2 d. m. în comuna desti la casa executatului, și la acea parătorii se invită cu aceea observanță mișcătoare din sus în sensul art. LX din anul 1881 §-ul 107, 108 din celui mai sus, acetia mișcătoare se vor sub prețul estimat.

Intrucât mișcătoarele licitanți sau și supracuprins din partea altor și acestia și au câștigat dreptul de licitație în sensul art. LX din anul 1881 §-ul 107, 108 din celui mai sus, acetia mișcătoare se vor sub prețul estimat.

Intrucât mișcătoarele licitanți sau și supracuprins din partea altor și acestia și au câștigat dreptul de licitație în sensul art. LX din anul 1881 §-ul 107, 108 din celui mai sus, acetia mișcătoare se vor sub prețul estimat.

Buteni, la 15 Septembrie 1924.
LUDOVIC
executor judecătorei

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A. ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)